

КОНФЛИКТ И ИГРОВО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Пиринка Стоянова, Йорданка Дамянова

ОДЗ № 2 – гр. Мездра

„Спокойният дом, както и мечтания свят без война зависят от предварително обмислени похвати, които да снижават напрежението, преди то да е станало взривоопасно.“

Хаим Гинът

Животът на детето в детската градина се характеризира с висока динамика и противоречивост. Противопоставянето на отношенията на децата в игровото взаимодействие, води до игрово неблагоприятно развитие. А то е повод за конфликт.

Играта като доминираща дейност в цялостния престой на детето в детската градина е най-податлива на конфликтни ситуации.

Съвременните темпове на живот налагат нови, адекватни подходи на възпитателна дейност с децата, които нямат достатъчно социални умения да се справят с конфликтите. Ние като възпитатели трябва да научим децата да разрешават конфликтите без насилие.

Външните и вътрешни конфликти с техните положителни и отрицателни характеристики, провокираха желанието ни да ги откриваме, анализираме, предотвратяваме и решаваме в игровото взаимодействие с децата.

Усилията на педагозите от ОДЗ № 2 – гр. Мездра се насочиха към решаване на конфликтите в процеса на социализация като стимул за промяна и развитие, което определи и нашата:

ЦЕЛ: Да се открият работещи стратегии и подходи за изграждане на безконфликтна и позитивна игрова среда за развитие на детските потребности и интереси

ЗАДАЧИ: 1. Определяне на основните причини за пораждаване на конфликти при общуването в игровото пространство и стремеж за тяхното елиминиране

2. Изследване възможностите за превенция на конфликтите

3. Прилагане на гъвкави подходи на партниране и взаимодействие в играта

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ: Налагане на нов модел на позитивно общуване между възпитатели и деца, подкрепяйки ги в техните търсения, утвърждавайки независимостта и самореализацията в игровото пространство

В нашата практика, влизайки в игровото взаимодействие в различни видове игри наблюдаваме определени причини, провокиращи конфликтни ситуации, а именно:

- неумение за общуване, невладеене на способности за съвместна игра
- различни цели, потребности, мотиви
- обсебване на игрова територия, средства, привлекателни игрови действия
- държане в игрово подчинение чрез ролята
- липса на точни правила или неспазването им
- изпитване на гняв, враждебност, разочарование и проява на отрицателно отношение към другите / пасивни, изолирани деца, индивидуалисти/

Стремежът ни към превенция на конфликтите ориентира нашите действия по посока на елиминиране на тези причини и търсене спецификата на конфликтните ситуации в различните видове игри:

Вид игра	Специфика на играта	Специфика на конфликта
Дидактична игра	Точни правила с регулативни функции Игров замисъл и съдържание с познавателен характер систематизиране на знания от различни сфери на познанието	Конфликтът възниква при неспазване на правилата, при взаимна критика и оценка
Подвижна игра	Връзка между игровите правила и задачи Ясна цел, еднаква за всички Регламентирани реални взаимоотношения, подчинени на определени норми и правила	Конфликтът възниква при физически сблъсък, своенравие и стремеж за резултат Бързо решим е , поради мотивираност за достигане на крайната цел
Сюжетно-ролева игра	Основен елемент- игровата роля, „скрити” правила Претворяване на социални взаимоотношения във въображаема ситуация Мотивирани и съгласувани игрови действия, волева активност и контрол, подчинени на общата цел	Конфликтът възниква при : формиране на игровите групировки ; самостоятелното договаряне; оценъчно отношение към играта на партньорите; уменията за общуване са на различно ниво
Игра-драматизация	Претворяване взаимоотношенията на героите чрез ролева позиция и диалогична реч. Предпоставка за словесно-творческа дейност	Конфликтът възниква при размествания и пренасочване на ролите по време на игра Отказ от определена роля Различни предпочитания за партниране
Конструктивна игра	Осигурява практическа продуктивна дейност за претворяване на социалната реалност Правилата са „открити” Регулирани игрови взаимоотношения от конструктивните възможности и умения	Конфликтът се проявява при отклоняване на игровия замисъл и конструктивното решение, разногласия при договарянето, прерастване на КИ в СРИ или ИД

Конфликтът лесно се създава, но трудно се разрешава. Всяка използвана стратегия, която се прилага за ползотворното му решаване е с относителен резултат, поради различния личностен характер на субектите в него. От теоритична гледна точка проверихме няколко продуктивни стратегии за решаване на конфликтни ситуации в играта:

- Да се държи игровата система без проблеми и пречки по време на процеса на игровото взаимодействие, отстранявайки причините за конфликт
- Чрез натрупване на игров опит и култура да се разрешават противоречията в процеса на игра
- При възникване на конфликт да се снижи „емоционалния му градус” и се избегнат разрушителните последици
- Преодоляване на конфликта с правилна комуникация, чрез преговоряне и компромисност между субектите

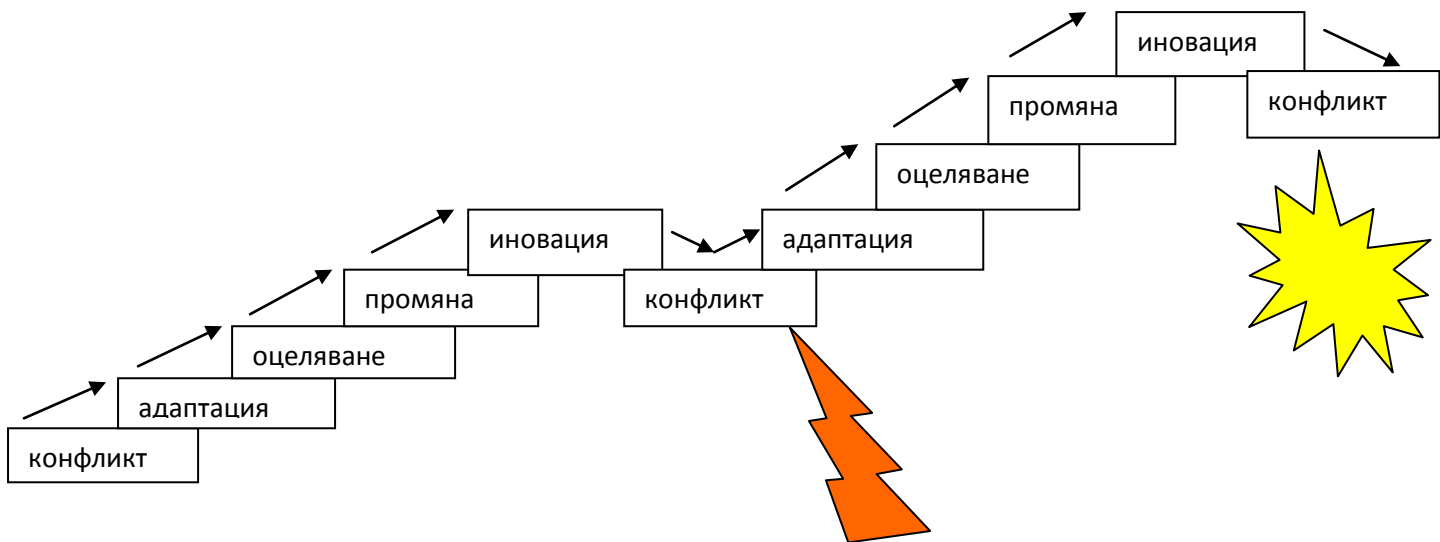
В нашата практика при управление и ръководство на детските игри, прилагайки получените знания от различни източници, променихме нашите подходи при решаване на даден конфликт, обобщени в следната класификация:

ЕФЕКТИВНИ ПОДХОДИ	НЕЕФЕКТИВНИ ПОДХОДИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Да се въоръжим с търпение и любов при решаване на конфликта ➤ Да се изслушат всички страни в спора и се преговаря ➤ Смяна на обстановката , ролите и игровите средства ➤ Поставяне на ясни и точни правила, изпълнявайки регулативни функции ➤ Владеее на практически способности за разпределяне на ролите и задълженията 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обидите, обвиненията и заплахите-път без изход ➤ Омаловажаването на конфликта кара детето да се чувства наранено и изоставено ➤ Принудително прекъсване на приятно занимание и игра ➤ Да сравняваме детето с другите ➤ Преувеличената похвала създава у детето нереалистична представа за постиженията и личността му
<p>ПРИЛОЖЕНИЕ № 1</p>	

Открихме , че позитивното възпитание, отношение и поведение вършат чудеса, че продуктивността на конфигурацията е стимул за иновативност и творчество и към това се стремим при разрешаване на конфликтите.

Така използвайки положителните му страни, да се стремим да вървим по спиралата на развитие, подобно на процеса на рефлексия.

Фиг. 1

В резултат на така РАЗРАБОТЕНАТА СТРАТЕГИЯ по управление на игровите взаимодействия, получихме следните резултати:

- Намаляват конфликтните ситуации в игрова и реална обстановка
- Обогаства се игровия опит и се прилагат позитивни подходи и стратегии за решаване на конфликти
- В игровите взаимоотношения децата откриват своите силни и слаби страни, способности и интереси, изграждат критерии за оценка и самооценка
- Искрените и честни взаимоотношения носят спокойствие и толерантност
- Безконфликтността дава възможност за експериментиране и творчество, развитие на емоционалността, естетическия вкус и въображението

ИЗВОДИ: Да се реши конфликт означава да се вземе това решение, което задоволява всички играещи страни или субекти. Конфликтът е нещо нормално. Конфликтът води до изменение, изменението води до адаптация, адаптацията до оцеляване. Така конфликтът се превръща в сигнал за промяна, а не – заплаха.

„Ценността на конфликта е в това, че открива пътя на иновацията. Конфликтът е стимул за промени, това е призив, изискващ творческа реализация”

Използвана литература:

1. Витанова ,Н. ,Играта на децата от предучилищна възраст, Просвета, 1991
2. Петрова, Е., Предучилищна педагогика, Велико Търново- ЕООД Абагар, 1995
3. Стаматов, Р. ,Психология на общуването
4. Гинът, Х., Децата и ние, С., 1988
5. Колман , П., Нека поговорим, ИК Кръгзор, 2001
6. Нелсън, ДЖ., Позитивно общуване

Приложение № 1

ЕФЕКТИВНИ ПОДХОДИ	НЕЕФЕКТИВНИ ПОДХОДИ
<ul style="list-style-type: none"> • Да се изслушват децата с разбиране и съчувствие. • Да излагат чувствата си спокойно без нападки. • Да се изслушат всички страни в спора и да се преговаря. • Да се въоръжим с търпение и любов при разрешението на конфликта. • Смяна на обстановката, ролите и игровите средства. • Да се прояви разбиране и се поставиш на мястото на партньора. • Поставяне на ясни и точни правила, изпълнявайки регулативни функции. • Тонът при общуването да е спокоен и позитивен. • Владее се на практически способности за разпределяне на ролите и задълженията. • Размяна на ръководна и подчинена функция от различни деца. • Отношенията в играещия екип да се основават на доверие. • Да се насърчава и поощрява добро поведение. • Да споделяме с децата. • Да оставим децата да избират, когато това е възможно. • Усложняване на ролевата позиция на детето в колективната игра. • Разгръщане на въображаемата ситуация и сюжета. 	<ul style="list-style-type: none"> • Коментарите и изявленията пред децата водят до спорове и напрежение. • Обидите, обвиненията и заплахите - път без изход • Отрицателен подход без алтернатива - децата нищо не научават. • Омаловажаването на конфликта кара детето да се чувства наранено и изоставено. • Принудително прекъсване на приятно занимание и игра • Казаните думи в момент на яд нараняват детската личност. • Да сравняваме детето с другите. • Обещанията и подкупите - постигаш нещо за кратко време. • Сарказмът - води до отмъщение и контраатака. • Преувеличената похвала създава у детето нереалистична представа за постиженията и личността му. • Да караме децата да не шумят и мируват, а те имат огромен потенциал от физическа енергия. • Любимци и вземане на пристрастни решения - не! • Въпросите, които поставят детето натясно го подтикват към лъжа. • Гняв и избухване/ можем да се гневим на глас, ако никой не ни чува; гневим се, но не накърняваме личността на партньора/ • Справедливостта и отмъщението са доста сладки, но струва ли си? • Използването на едни и същи стимули за всяко дете не постигат нищо.

Участие в национална конференция „Водим бъдещето за ръка” – гр. Стара Загора, 2011, с доклад „Конфликт и игрово взаимодействие”